

Agnieszka Gawłowska

PROJEKTOWANIE OGRODU

planowanie i zasady
gotowe realizacje
rysunki instruktażowe

Agnieszka Gawłowska

PROJEKTOWANIE OGRODU

Spis treści

Wstęp 4

Jaki będzie mój ogród 5

Usytuowanie ogrodu	6
Klimat i warunki atmosferyczne	7
Rodzaj gleb	8
Gleba kwaśna czy zasadowa	9
Sposoby użytkowania ogrodu	10
Strefa gospodarcza	10
Strefa wypoczynku	10
Strefa użytkowa	11
Przedogródek	11
Powiązania ogrodu i domu mieszkalnego	11

Zaczynamy od projektu 13

Pomiary terenu i pierwsze plany	14
Zasady kształtowania linii i wzorów	15
Barwy ogrodu	15
Kształty i faktury	17
Wykonanie planu ogrodu	18

Zakładanie ogrodu przydomowego 21

Przygotowania do budowy	22
Przenoszenie projektu ogrodu w teren	22
Drenaż	23
Nawadnianie ogrodu	24
Projektowanie systemu nawadniania	24
Instalacje elektryczne i alternatywy	26
Nawierzchnie	28
Wykonanie planu nawierzchni	29
Schody	32
Ściany oporowe i murki kwiatowe	34
Ogrodzenia	36
Tarasy	37
Ogrody skalne	39
Wrzosowiska	40
Stawy i oczka wodne	42
Pergole, trejaże i altany	43
Altana w ogrodzie	44
Trejaż	44
Pergola	44

Zielone elementy w ogrodzie 45

Zasady nasadzeń roślinnych i wymagania roślin	46
Zachowaj proporcje	46
Wielkie korzyści z roślin drzewiastych	47
Istotne wymagania roślin	48
Dobór roślin do ogrodu przydomowego	49
Sadzenie drzew	50
Przygotowanie do sadzenia	50
Sadzenie i pielęgnacja	51
Sadzenie krzewów	53
Zakładanie żywopłotów	53
Żywopłot formowany czy nieformowany	53
Pnącza w ogrodzie	55
Sadzenie i pielęgnacja pnączy	56
Kwietniki i rabaty bylinowe	57
Elementy kwitnące w fazie projektu	58
Zakładanie kwietników i rabat	60
Trawniki	61
Zakładanie trawnika z siewu	62
Zakładanie trawnika z rolki	63
Rośliny alternatywne dla trawników	64

Ogrody stylowe i tematyczne 65

Ogród w stylu angielskim	66
Ogród w stylu francuskim	67
Ogród w stylu japońskim	68
Ogród w stylu śródziemnomorskim	69
Ogród w stylu wiejskim	70

Projekty ogrodów 71

Gorący orient	71
Marynistyczna przystań	72
Nowoczesna ekologia	73
Ogród muzyka	74
Sposób na wąski ogród	75
Taras rodzinny	76
Urok natury	77
Eklektyczna delikatność	78

Wstęp

Kto nie marzy o takim zorganizowaniu swojej przydomowej przestrzeni, by idealnie odzwierciedlała oczekiwania i pomysły? Planując ogród, można popuścić wodze fantazji, należy jednak pamiętać, że projekt będzie wypadkową naszych preferencji i warunków zewnętrznych. Przed przystąpieniem do planowania należy zatem dokonać analizy stanu działki, na której planujemy założyć ogród. Warto przemyśleć swoje oczekiwania i zastanowić się, dla kogo przeznaczony jest ogród i jakie ma spełniać potrzeby. Trzeba też pamiętać, że powinna to być przestrzeń korespondująca z architekturą domu oraz kulturą regionu. Spójność gwarantuje poczucie harmonii i właściwy odpoczynek, a odpowiednio sprecyzowane preferencje są kluczem do satysfakcji z gotowych realizacji.

Poradnik *Projektowanie ogrodu* zbiera niezbędne informacje dotyczące zakładania ogrodu, od planowania aż po propozycje konkretnych realizacji. Zawiera porady, jak

krok po kroku zaprojektować przestrzeń, opisuje przemyślane rozwiązania i przestrzega przed najczęściej popełnianymi błędami. Książka to także zbiór inspiracji. Dobór odpowiednich barw i gatunków roślin, a także konkretnych elementów małej architektury pozwoli osiągnąć zadowalające efekty wizualne. Na końcu poradnika przedstawiono pakiet informacji o ogrodach tematycznych oraz propozycje realizacji.

Założenie ogrodu to duże wyzwanie. Warto pamiętać, że na kolejnych etapach prac często konieczna jest konsultacja z fachowcem, np. hydraulikiem lub elektrykiem, którzy profesjonalnie zajmą się zaplanowaniem bardziej skomplikowanych rozwiązań. Ważne jednak, by mieć podstawową wiedzę oraz własny pomysł na zagospodarowanie terenu, gdyż ma to być zielony zakątek odpowiadający przede wszystkim naszym potrzebom i gustom.

Jaki będzie mój ogród

Z usytuowaniem ogrodu ściśle wiąże się jego charakter oraz elementy wyposażenia. Jeśli ma on być przestrzenią dla rodziny, musi przede wszystkim spełniać oczekiwania przyszłych użytkowników, wychodzić naprzeciw ich upodobaniom, oferować prywatne terytorium do czynnego i biernego wypoczynku. Jeśli ma za zadanie spełniać głównie funkcje reprezentacyjne, np. być wizytówką firmy, powinien przyciągać wzrok obserwatorów i klientów, intrygować oraz zachęcać do wejścia.

Usytuowanie ogrodu

Planując założenie ogrodu, powinno się wziąć pod uwagę przede wszystkim jego lokalizację. Inaczej będzie wyglądać typowy ogród wiejski, inaczej niewielka miejska przestrzeń zielona przeznaczona do wypoczynku. Zaprojektowanie małego ogrodu wcale nie jest łatwiejsze niż zaaranżowanie większej przestrzeni, dlatego tak ważne jest staranne przemyślenie funkcji, jakie ma spełniać nasz przydomowy kącik zieleni i zastosować rośliny oraz małą architekturę spójne z otoczeniem.

Na charakter ogrodu przydomowego szczególnie duży wpływ ma jego wystawa (położenie względem stron świata), która determinuje dobór roślin i rozmieszczenie poszczególnych stref ogrodu, a także rodzaj ogrodzenia. Najmniej odpowiednia dla większości gatunków jest wystawa północna i północno-wschodnia, ponieważ do takich miejsc dociera niewiele światła słonecznego i rośliny nie mają odpowiednich warunków rozwoju. Z kolei przy ogrodzeniach pełnych (np. z murów) przestrzeń może się wydawać nieco ograniczona. Mimo że taki układ sprzyja zachowaniu prywatności, to zwykle jest też powodem zbytowego zacienienia i utrudnia uprawę roślin. Prześwitujące ogrodzenia (np. z siatki, prętów, kutego żelaza, ażurowych paneli drewnianych, fantazyjnie budowanych murków) nadają przestrzeni więcej lekkości i stwarzają iluzję większej przestrzeni. Ma to spore znaczenie w przypadku niewielkiego terenu – stosując takie lekkie ogrodzenia, można otrzymać ogród powiększony o widok na zewnątrz. Może się także zdarzyć, że w sąsiedztwie nie będzie estetycznych przestrzeni, a na okoliczny pejzaż składają się głównie warsztaty i zakłady przemysłowe. W takiej sytuacji bariera ogrodzenia lub ściana drzew i krzewów zasłoni nieciekawą widok, a także sprawi, że przestrzeń ogrodu stanie się atrakcyjniejsza.

Usytuowanie ogrodu powinno także kształtować jego charakter. Urządzanie rustykalnych zakątków w centrum miasta

Odpowiednio zaaranżowana niewielka przestrzeń miejska może być oazą spokoju

może być szczególnie trudne, gdyż typowe rośliny wiejskich ogrodów swoim charakterem i skalą nie pasują do miejskiej zabudowy. Nie oznacza to jednak, że w mieście nie uda się urządzić namiastki takiej przestrzeni. Dowodzą tego popularne ostatnio miejskie ogrody warzywne, które także pochodzą z obszarów wiejskich, a mimo to całkiem dobrze adaptują się do warunków miejskiej dżungli i często są zakładane np. na balkonach, tarasach, małych przestrzeniach pomiędzy budynkami. Właściciel decydujący się na takie przedsięwzięcie powinien szczegółowo przemyśleć każdą aranżację, a pomyśleć skonsultować z fachowcem.

Ogród przed budynkiem firmy, zwykle usytuowany frontalnie, nie powinien zawierać elementów rustykalnych.

warto wiedzieć

DLA KOGO OGRÓD?

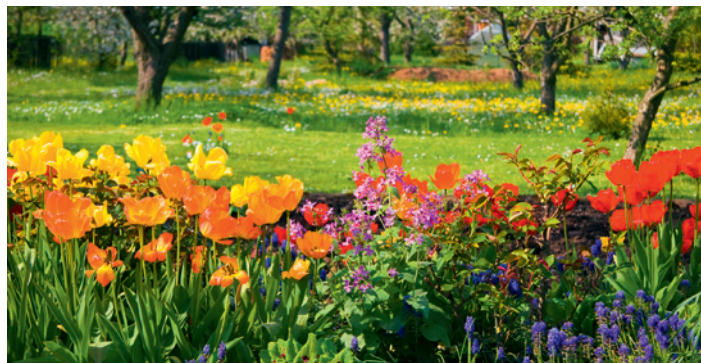
O charakterze ogrodu w rzeczywistości decyduje to, ile czasu użytkownik jest w stanie poświęcić na uprawę i pielęgnację roślin. Osoby zapracowane chętnie wypoczną wraz z rodziną w wygodnie i estetycznie urządzonej przestrzeni, wielbiciele prac ogrodniczych z zapałem włączają się do tworzenia ogrodu, a właściciele firm najchętniej zlecą fachowcom troskę o kształt zielonej przestrzeni. Warto zatem na początku zastanowić się, jakie funkcje ma spełniać nasz wymarzony zakątek.

Otoczenia siedzib firm powinny być zaaranżowane prosto i funkcjonalnie

Wszelkiego rodzaju płotki myśliwskie, białe ogrodzenia, typowo wiejskie nasadzenia i gatunki kwiatów nie są w stanie, pomimo niewątpliwego uroku, zbudować solidnej wizytówki wiarygodnej firmy. W tego rodzaju ogrodach należy postawić na funkcjonalne, proste i efektowne rozwiązania, najlepiej łatwe do pielęgnacji.

Ogólną zasadą w planowaniu ogrodu powinno być maksymalne upraszczanie elementów architektonicznych i układów roślin, aby projekt nawet po kilkudziesięciu latach od założenia ogrodu był czytelny i funkcjonalny. Nagromadzenie w jednym, niewielkim miejscu zbyt wielu środków wyrazu, mieszanina stylów, kolorów, faktur zawsze będą sprawiała wrażenie chaosu.

W projektowanej przestrzeni warto wydzielić strefy, które będą spełniały określone funkcje

Klimat i warunki atmosferyczne

Warunki atmosferyczne panujące w danym miejscu i nierozdzielnie związane z nimi klimat mają istotny wpływ na kształt projektowanego ogrodu. Rośliny i materiały wykorzystane w ogrodach usytuowanych na obszarze o klimacie umiarkowanym będą różniły się od tych użytych w klimacie cieplejszym lub znacznie ostrzejszym. Nawet w obrębie jednego państwa ogrody mogą się znacznie różnić w zależności od specyfiki regionu: inne będą przydomowe przestrzenie na równinach, inne w górach, jeszcze inne tam, gdzie wyraźnie zaznacza się wpływ powietrza morskiego. Warto rozejrzeć się wokół i zaaranżować przestrzeń współgrającą z otaczającą przyrodą.

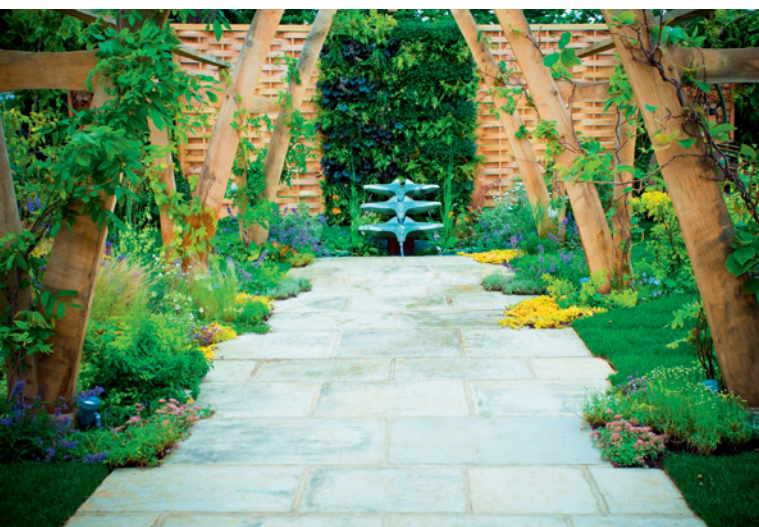
Na terenie suchych borów sosnowych trudno będzie utrzymać gatunki lubiące wilgoć, występujące w bogatszych siedliskach naturalnych. Nie jest to oczywiście niemożliwe, gdyż można założyć ogród nawet na pustyni, ale będzie to generować spore koszty i dodatkowo wyglądać nieco nienaturalnie. Istotne znaczenie ma również dostępność typowych dla danego miejsca materiałów budowlanych, gdy

ZACZERPNIJ Z OTOCZENIA

Naśladowanie lokalnego krajobrazu jest jednym z bardziej ekonomicznych sposobów urządzania przestrzeni. Przede wszystkim należy się przyjrzeć roślinom występującym na danym terenie i dostępnym na miejscu materiałom. Pozwoli to znacznie obniżyć koszty założenia i późniejszych zabiegów pielęgnacyjnych. Rośliny, które dobrze i bujnie rosną w okolicy przyszłego ogrodu, zapewne dobrze sprawdzą się też na jego terenie. Używanie do budowy elementów małej architektury powszechnie występujących na danym terenie kamieni i gatunków drewna nie tylko znacznie zmniejszy koszty, ale przede wszystkim sprawi, że obiekt idealnie skomponuje się z otoczeniem.

Każdym projektem ogrodu powinna kierować zasada umiaru i harmonii

Charakter ogrodu powinien korespondować z otoczeniem, dlatego warto inspirować się pobliską przyrodą

